

Ida Gabrielsson: Tal på första maj 2011

Datum

1 maj 2011

Plats

Göteborg

- 1 Ett fritt ord, ett bröd för själen och inget annat.

Frihet, heter det.

- 5 Jag upprepar: frihet!

Det enda klimat där människan kan växa.

10

Kamrater, mötesdeltagare, första maj-firare. Orden kommer från Stig Sjödings dikt "Ordet och friheten" som beskriver en gemensam frihetslängtan och en kollektiv frihetskamp.

15

- Tillsammans sluter vi upp idag på arbetarrörelsens internationella högtidsdag för att vi vet att avgörandet om vad som kommer i framtiden ligger i våra händer. Vi reser oss upp till gemensam protest mot ett system som varje dag
20 märker oss med sin människofientliga logik. Mer än någonsin behövs en dag som är tillägnad kampen för rättvisan, en dag när kraven på solidaritet och människans frigörelse ropas ut på gator i världens alla länder. Idag är det vår dag, alla vi som får det här landet att fungera. Kassörskor, vårdbiträden och lagerarbetare. Timanställda ungdomar, fattiga pensionärer och ensamstående
25 föräldrar. För vi håller ihop kamrater, vi håller ihop mot dom som försöker slita sönder, splittra och dela upp.

- 30 Den svenska överklassen mår bättre än på väldigt länge. Vi har en borgerlig

regering som i ord koketterar med sin förståelse för vanliga människors problem och verklighet men som i handling levererar den ena storkovan efter den andra till den ekonomiska eliten. Bakom regeringens fluffiga nyspråk om utanförskap, valfrihet och arbetslinje döljer sig en politik som gynnar dom redan rika.

Högerns ojämlika politik är systematisk och urskillningslöst formar
ojämlikheten människor. De ekonomiska skillnaderna ökar, arbetslösheten ligger permanent på en hög nivå, välfärden minskar och människors ohälsa skjuter i höjden. Det är långt till varandra i Sverige på 2010-talet.

Vi är alla lika mycket värda sägs det. Bankdirektörens händer är samma händer som dom som vårdbiträdet lyfter pensionärerna med på äldreboendet, börsklipparen har samma rygg som lagerarbetaren, och mörkret på nattskiftet i järnverket ses med samma ögon som dom som används på finansmarknaden. Men det är ändå inte lika. I den ordning som nu råder är människan inte fri utan en människa tjänar en annan. Det är vi som bär samhället, med våra händer, ryggar och axlar.

Men finansminister Anders Borg anser att de sämst betalda har för höga löner. Att en generös socialförsäkring skadar kreativiteten, och att bibliotek och fritidsgårdar kan hota välfärdens kärna. I borgerlighetens Sverige, är man en utopist om man tycker att det ska vara mer personal på äldreboendena, så att mormor kan få en promenad också. En utopist, som inte fattar att det här, det är inget jävla hotell. Så ser spelplanen ut i det nya Sverige kamrater.

Sverige har förändrats. Vi har gått ifrån att vara ett land som utmärkte sig internationellt för utbyggnad av välfärden, till att utmärka oss i snabba försämringar. Regeringens nedmonteringspolitik har skapat stora sår i den generella välfärden, angreppen mot fackföreningsrörelsen har haglat och den svenska modellen är inte längre vad den varit. Istället ser vi hur ett alltmer

brutalt klassamhälle vuxit fram, där ojämlikheter byggs in i själva systemet.

75 I föregångslandet Sverige har massarbetslösheten bitit sig fast, i föregångslandet Sverige går var fjärde elev ut gymnasiet utan fullständiga betyg. I föregångslandet Sverige har det gått så långt att människor valt att ta sina liv när dom förvägras sin rätt till sjukersättning. Kamrater, vi ska tvinga direktörens son att dela väntrum med kassörskans dotter, vi ska låta vinsterna i skolan betala för
80 fler lärare och vi ska bygga hyresrätter i innerstan och fylla dom med förortsungar.

85 Sverige har förändrats, och inte bara under dom senaste åren utan över en längre tid. Vi som är unga idag är den första generationen i modern tid som växer upp med sämre förutsättningar än vad våra föräldrar hade. Mina morföräldrar fick se hur ett patronsamhälle avskaffades och hur en tryggare arbetsmarknad växte fram. Förskolereformen gjorde det möjligt för båda mina föräldrar att arbeta.
90 Den generella välfärden byggdes ut och landet blev mer jämlikt. Men vi som är unga idag har istället fått växa upp under försämringarnas era. När någonting ska förändras är det sällan till det bättre. Vi är barn av vår tid och samhället har än så länge inte behandlat oss som ska bygga landet i framtiden särskilt väl.

95

Det behövs en tvärvändning i politiken. Människor sparkas från jobben, dagen efter blir de inhyrda igen. Den flexibla arbetsmarknaden må vara flexibel för direktörerna som vill göra snabba cash, men för den som jobbar och vill kunna
100 planera sitt vardagsliv, är det rena kaoset. Kamrater så här kan vi inte ha det. Vi måste sätta stopp för fattigdomssverige och vi måste bygga landet igen – är det någon som ska stå med mössan i hand är det regeringen och deras lakejer.

105

Hatet mot muslimerna ökar. Islamofober utger sig för att vara religionskritiker och bedriver ett korståg i ateismens namn. Alla är förlorare i ett Sverige där rädslan får slå rot. Men några får betala ett högre pris än andra. Kampen mot

110 rasism är vår tids stora fråga. Det spelar roll vad vi gör nu, för vad som blir Sverige i framtiden. Kamrater, det är vår uppgift att gå i första ledet. Tillsammans försvarar vi människovärdet och håller ihop mot rasism.

115 Kamrater och systrar, det finns flera strider mot ojämlikheten. Könsförtrycket är en speciell typ av förtryck. Det pågår mellan älskanden, man kan inte bara resa sig upp och skrika "Go home", eftersom man ibland delar frukostbordet. Ung Vänster tar upp kampen mot unga tjejs ohälsa, rätten till trygga jobb och

120 feministiskt självförsvar i skolan. För vi är så förbannat trötta på alla ursäkter. Vi tänker inte nöja oss längre. Regeringen har rullat tillbaka de feministiska landvinningarna. Ensamstående mammor får ta smällarna av skattesänkningar och en försämrad välfärd. Unga tjejer mår dåligt, men skolan har inte längre råd med en kurator och ungdomsmottagningar stängs ner på ort efter ort. Vi säger:

125 ge oss trygga jobb, rätten att försvara oss och rusta upp välfärden, inga fler ursäkter.

130 Mötesdeltagare, vinsterna i välfärden har eskalerat. Medan vanliga människor fått känna neddragningarna och åtstramningarna in på bara skinnet har några andra tjänat storkovan. Privata företag gör vinster i mångmiljonklassen, på butiksanställda, vårdbiträden och förskollärares skattepengar. Och inte nog med det. En stor del av pengarna flyttas direkt till skatteparadis.

135 Bidragsfuskare jagas med ljus och lykta, medan skattesmitarna tar en förstaklassbiljett till Monaco. Det är en fullkomlig skandal. Dom riktiga bovarna kommer undan samtidigt som välfärden dräneras. Kamrater, vi ska bygga ett skatteparadis i ordets rätta bemärkelse, ett skatteparadis där

140 människan sätts före marknaden. Där den som är sjuk får det stöd som behövs, där människor har ett jobb och där eleverna får den kunskap dom har rätt till. Men det räcker inte. Det är inte gott nog. Dom som smiter med vår välfärd idag ska inte komma undan. Vi ska hämta dom från Rivieran och ge dom en ståplats på flyget hem. Vi ska tömma aktieportföljerna och syna skattedeklarationen.

145 Lyxlivet för tjuvarna och banditerna är över. Dom ska sättas bakom lås och bom. Skattepengarna ska oavkortat gå till att bygga vår gemensamma trygghet. Allt annat är ovärdigt ett land som Sverige.

Här i Västra Götaland pågår ett regionval. Nu bestämmer vi om
150 marknadsprincipen ytterliggare ska få äta sig in i vår gemensamt finansierade
verksamhet. Den 15:e maj tar vi ställning – då röstar vi på Vänsterpartiet för
världens bästa välfärd utan privata vinster.

155 Kamrater, vi får ofta frågan om hur vi kan vara socialister. Ömsom beskrivs det
som utopiskt drömmeri ömsom som diktatorisk realitet. Vårt svar är enkelt. Det
är inget av det. Den socialistiska och feministiska kampen, är i grunden en kamp
för människans frihet. Och därför frågar vi oss istället, när motståndarna
160 använder det som några slags skällsord, hur kan man vara någonting annat? Hur
kan man vara någonting annat när klass- och könsrättvisorna bokstavligen
kröker kroppar och etsar sig fast som ett märke hos människor som inte äger sig
själva.

165 I samma stad lever barn som åker till franska Rivieran på sommarledigheten och
barn som inte kommer längre än till hyreshusets lekplats. I samma land lever
människorna som sliter ut sig på arbetsplatser och dom som på allvar påverkas
170 av hur förmögenhetsskatten kommer att utformas. Vi lever i samma värld som
dom palestinska barnen, männen och kvinnorna som står ut under ohyggliga
omständigheter bakom murar på ockuperad mark. Vid köksbordet sitter jag
mitt emot en man som antagligen kommer att tjäna hundratusentals kronor
mer än jag under vår levnadstid. Vår kamp handlar om ett i grunden
175 annorlunda samhälle och vi vägrar att tro att det som nu är det rådande, är den
enda vägens politik.

180 Frihetslängtan kan vara dubbel, kamrater. Vetskapen om att man inte äger den
förlamar, förvanskar och fördummar. Människors längtan efter trygghet och
frihet begravs under vanmaktens täcke och tilltron till att det går att förändra
har fått sig en kraftig törn. Vi har länge fått höra att vårt val står mellan pest eller
kolera. Mellan arbetslöshet eller en osäker arbetsmarknad. Men kamrater, vi vet
185 att endast det bästa är gott nog åt folket.

190 Högern skyr oss för att vi vill bygga landet mer jämlikt. Precis som de tidigare i
historien bekämpat arbetarrörelsens segrar ger dom sig nu på oss som vill bygga
världens bästa välfärd. Dom vill inte ha ett samhälle som håller ihop. Dom vill
inte kunna se sig själva i andra. Dom avskyr jämlikhet. Ett samhälle där en dotter
till ett vårdbiträde läser vidare på högskolan finns inte i högerns Sverige. Dom
195 avskyr oss för att vi kräver förbättrade arbetsvillkor för snickaren och
undersköterskan. Dom föraktar oss för att vi byggde ut sjukvården och lät
kassörskan dela väntrum med direktörens son. Men kamrater, vi ger aldrig upp,
vi kommer att fortsätta idag och i framtiden att kämpa för friheten. Så här
beskriver Stig Sjödin det i en av sina dikter:

200

När människan berövas sin framtid dör sångerna i hennes hjärta. Men ge henne
vittring av framtid och frihet och sångerna föds på nytt.

205

Sverige har förändrats till det sämre men det går att göra annorlunda om viljan
finns. Och på den insikten bygger hela vår politiska gärning. Misstänksamhet
människor emellan är högerns bästa vän, medan ett återskapande av
solidariteten är arbetarrörelsens viktigaste framtidsförsäkring.

210

För i Sverige finns människor som talar om friheten. I varenda svensk stad, på
glesbygden och i förorterna lever människor som talar om friheten. På varenda
arbetsplats, på varenda fritidsgård och i varenda skola finns det människor som
tillsammans kämpar för friheten. På Västbanken, i Afghanistan och i Syrien
215 lever människor som drömmer om friheten.

Stig Sjödin skriver

220

”När två är tillsammans kan orden uppstå, frihet säger jag och du får äntligen le
igenkännande.”

Nu bygger vi landet kamrater!

Taggar

225

2010-tal, 2011, Första maj, Kvinna, Vänsterpartiet

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/ida-gabrielsson-tal-pa-forsta-maj-2011>

230

235

240

245

250

255

260